

VB

ORDE VAN
VLAAMSE
BALIES

/OV

Nota

**Opmerkingen OVB bij
voorontwerp van wet tot wijziging
van diverse bepalingen van het
Gerechtelijk Wetboek**

donderdag 15 september 2022

VB

1. De Orde van Vlaamse Balies (OVb) dankt het kabinet van de minister van Justitie voor zijn verzoek om advies uit te brengen over een voorontwerp van wet tot wijziging van diverse bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, in het bijzonder de bepalingen tot wijziging van artikelen 23, 40, 488, 580, 8°, 1344*bis*, 1410, §2 en 1675/9 Ger.W. en tot invoeging van een nieuw artikel 961/4 Ger.W. Over het algemeen vinden we ons in de voorgestelde wijzigingen, op de volgende opmerkingen na:

Artikel X tot wijziging van artikel 23 Ger.W.

2. Als een derde een partij confronteert met het gezag van gewijsde van een tegen die partij gewezen beslissing, doet dat volgens de memorie van toelichting geen afbreuk aan het recht op een eerlijk proces van die partij als ze tijdens de eerdere gerechtelijke procedure de gelegenheid heeft gehad om haar standpunten en argumenten, zowel feitelijk als in rechte, over de besliste kwestie naar voren te brengen.

We vragen ons af of die voorwaarde ook niet in artikel 23 Ger.W. moet worden geëxpliciteerd. Of kan dit louter op basis van rechtsmisbruik worden tegengegaan?

Artikel X/2 tot wijziging van artikel 488, tweede lid Ger.W.

3. Deze wijziging heeft tot doel om rekening te houden met de samenvoeging van balies die heeft plaatsgevonden ten gevolge van de hervorming van de gerechtelijke arrondissementen, alsmede met de naamsveranderingen die het gevolg zijn van deze hervorming. We wijzen erop dat de voormalige balies van Antwerpen, Mechelen en Turnhout zijn samengevoegd tot "de balie van **de provincie** Antwerpen." Het lijkt ons aangewezen om die benaming in de memorie van toelichting weerspiegeld te zien, omdat 'Antwerpen' zowel kan slaan op de stad als de provincie.

Artikel X/4 tot invoeging van een nieuw artikel 961/4 Ger.W.

4. Artikel X/4 voegt een nieuw artikel 961/4 Ger.W. in onder de afdeling betreffende het deskundigenonderzoek. Uit de memorie van toelichting volgt dat de minister in dit verband enkel beoogt om duidelijkheid te scheppen omtrent (de toepasselijkheid van) de bestaande instrumenten inzake gerechtskosten. De huidige formulering van dit artikel leidt echter ook tot andere gevolgen. De bepalingen uit deze afdeling van het Gerechtelijk Wetboek zouden namelijk in hun geheel niet langer van toepassing zijn op het deskundigenonderzoek in strafzaken.

We vinden dit problematisch. Het Wetboek van Strafvordering bevat weliswaar enkele meldingen van deskundigen in specifieke situaties binnen het strafrechtelijk vooronderzoek (bv. dronkenschap vaststellen (art. 44*bis* Sv.), DNA-onderzoek (art. 44*quater* en *quinquies* Sv.)), maar het deskundigenonderzoek in strafzaken is over het algemeen erg beperkt geregeld. Er is geen algemene leidraad zoals al eerder werd voorgesteld in de artikelen 138-144 van het wetsontwerp tot invoering van een nieuwe Wetboek van Strafrecht (*Parl.St.* Kamer nr. 55-1239/001).

De algemene regel is thans dat de artikelen 962-991*bis* Ger.W. ook in strafzaken gelden, behalve als ze onverenigbaar zijn met wettelijke bepalingen of rechtsbeginselen van het strafprocesrecht. Het Gerechtelijk Wetboek vult als het ware de leemtes in het Wetboek van Strafvordering op.¹ Ook het Grondwettelijk Hof oordeelde al dat de strafrechter in de fase ten gronde een door hem bevolen deskundigenonderzoek zoveel mogelijk moet baseren op deze artikelen.²

De memorie van toelichting stelt bovendien zelf dat "gelet op de algemene strekking van het gerechtelijk wetboek, deze procedure van toepassing is op alle zaken (burgerlijke en andere) zolang hiervan niet wordt afgeweken middels een bijzondere procedure."

We besluiten derhalve dat een aanpassing van artikel X/4 in lijn met en beperkt tot de vooropgestelde *ratio legis* zich opdringt. In ondergeschikte orde benadrukken we dat het deskundigenonderzoek in strafzaken haar eigen plaats moet krijgen in het nieuwe Wetboek van Strafvordering.

¹ B. DE SMET, "De deontologische code voor gerechtsdeskundigen als aanvullend recht voor het deskundigenonderzoek in strafzaken", *T.Strafr.* 2021, nr. 6, 337-359; B. DE SMET, "Deskundigenonderzoek in strafzaken", *OSS* 2019, afl. 92, 9-108.

² GwH 30 april 1997, nr. 24/1997, *JLMB* 1997, 788, noot A. MASSET.

Artikel X/5 tot wijziging van artikel 1344bis** Ger.W.**

5. We zijn verheugd dat het kabinet ons voorstel tot wijziging van artikel 1344**bis** Ger.W. heeft opgenomen in dit voorontwerp van wet. Om de oorsprong van die wijziging te duiden, lijkt het ons aangewezen om de memorie van toelichting nog met de volgende zin aan te vullen:

“Zo wordt aangesloten bij artikel 1034quater van het Gerechtelijk Wetboek, dat de algemene regel bevat voor de verzoekschriften op tegenspraak.”

***

We danken u voor de aandacht die u aan het bovenstaande zult willen schenken en houden ons ter beschikking voor alle vragen die u mocht hebben.